

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

miesięcznik popularnonaukowy
TOWARZYSTWA OPIEKI NAD ZABYTKAMI

zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego Promocja Czytelnictwa ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

8 (258) XXXII Warszawa 2008

ADRES REDAKCJI:

00-460 Warszawa, ul. Agrykoli 1
tel./fax 0-22 622-46-63
e-mail: spotkania@zabytki-tonz.pl

<http://www.spotkania.pl>

REDAKCJA:

Wojciech Przybyszewski
redaktor naczelny

Lidia Bruszevska
zastępca redaktora naczelnego

Ewa A. Kamińska
sekretarz redakcji

Jarosław Komorowski

Elżbieta Wysocka-Zbiegień
opracowanie graficzno-techniczne

WSPÓŁPRACOWNICY:

Witold P. Glińkowski, Stanisław Grzelachowski,
Adam Konopacki, Marek Konopka,
Robert M. Kunkel, Zbigniew Michalczyk,
Zdzisław Skrok, Janusz Sujecki,
Tomasz Urzykowski, Hanna Widacka,
Wanda Załęska

RADA REDAKCYJNA:

dr hab. Dorota Folga-Januszewska
dr hab. inż. Danuta Kłosek-Kozłowska
prof. dr hab. Marek Kwiatkowski
prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska
prof. dr hab. Jacek Purchla
prof. dr hab. Andrzej Rottermund
prof. dr hab. Bogumiła Rouba
dr Tadeusz Rudkowski (przewodniczący)
prof. dr hab. Anna Sieradzka
mgr Ewa Siurawska
mgr Andrzej Sołtan
dr hab. inż. Bogusław Szmygin
prof. dr hab. Andrzej Tomaszewski

Wydawca:

Oficyna Wydawnicza
Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

dyrektor: Ewa Siurawska
00-459 Warszawa, ul. Myśliwiecka 1A,
tel. 0-22 629-62-26, tel./fax 0-22 622-46-74
www.zabytki-tonz.pl

CENTRUM OBSŁUGI
KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW

02-903 Warszawa, ul. Powsińska 69/71
tel. 0-22 694-67-52, fax 0-22 694-62-06

www.cokprm.gov.pl

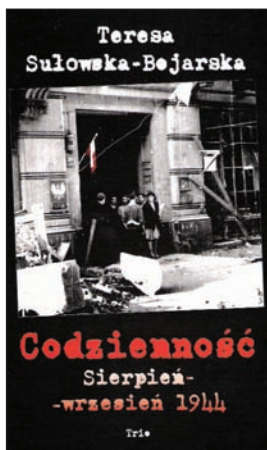
skład i łamanie: Katarzyna Płońska

Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian i skrótów w materiałach przeznaczonych do publikacji oraz publikowania wybranych artykułów w wersji elektronicznej. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Nakład: 6000 egz.

OD REDAKCJI

Takie pozycje, jak *Codziennosc. Sierpień-wrzesień 1944*, nie pojawiają się wśród nowości wydawniczych omawianych w naszym stałym cyklu „Spotkanie z książką”. Jest to książka „z pogranicza”, ale z pogranicza rozumianego nie jako eksperyment, pogranicze przekazu literackiego, a raczej jako pogranicze określonej w podtytule miesięcznika i interesującej nas tu tematyki. Tymczasem książka Teresy Sułowskiej-Bojarskiej (*Codziennosc. Sierpień-wrzesień 1944*, Wydawnictwo Trio, wydanie drugie poprawione i ilustrowane, Warszawa 2008) dotyczy najczulszych miejsc naszej niezbyt jeszcze odległej przeszłości, także pamięci o tej przeszłości, a w szerszym kontekście – odnosi się do naszego wspólnego dziedzictwa, wymyka się nieco przyjętej przez nas formule omówień, ale jest to książka ważna i wydana niemal w przededniu kolejnej rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. Czy warto po nią sięgnąć?

Według opinii jednego z recenzentów: „najbardziej uderza przyspieszony, zadyszany rytm tej powstańczej relacji. Tak jakby wtedy w 1944 r. w Warszawie czas uległ niezwyklej kondensacji. Młoda łączniczka, której oczami oglądamy powstanie, w jednej chwili dowie się

wszystkiego o bohaterstwie i o ludzkiej podłości, o cnocie odwagi i hańbie bestialstwa. Zdobędzie przyjaciół, by zaraz ich utracić i opłakać. Doświadczy granic ludzkiej wytrzymałości i poświęcenia. Poczuje cudowny smak wolności i gorycz powtórnej niewoli”. Rekomendacja recenzenta zawiera się w jednym zdaniu: „Warto przeczytać tę przejmującą opowieść o nadziei przewyciężającej nawet straszliwe cierpienie”.

Uroczysta promocja książki Teresy Sułowskiej-Bojarskiej (łącznie „Dzidzi”) – z udziałem autorki snującej z pamięci długą opowieść o wprowadzeniu jej, jako młodej dziewczyny, do działalności w konspiracji na długo przed wybiemem godziny „W” (temat na osobną książkę?) – odbyła się w Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie. O innej inicjatywie tego wciąż zaskakującego nas pomysłami i aktywnością muzeum można przeczytać w artykule *Murale w Ogrodzie Różanym* (ss. 37-38).

W tym numerze bywalcom muzeów i miłośnikom wystaw polecamy też lekturę dwóch artykułów związanych z działalnością Muzeum Pałacu w Wilanowie – *Jubileusz „wiedeńskiej okazji”* (ss. 34-35) i *Odrestaurowane apartamenty wilanowskie* (ss. 36-37). Okazją do bliższego przyjrzenia się Lidzbarskiemu jest z kolei jubileusz 700-lecia nadania praw miejskich tej pięknie położonej i szczytującej się wieloma zabytkami miejscowości – *Lidzbarskiemu ma 700 lat* (ss. 9-13). Mamy nadzieję, że i pozostałe artykuły okażą się interesujące. W tytule jednego z nich zawarte jest pytanie – *Czy Konarski to Wierusz-Kowalski?* (ss. 14-17). Odpowiedzi, rzecz prosta, należy poszukiwać w zamieszczonym tekście. Dociekliwi znajdą też odpowiedź, w innym artykule, na taką oto zagadkę – który z polskich artystów w 1911 r. roztoczył przed czytelnikami lwowskiej „Sztuki” następującą wizję: „Dwa skrzydła zamku zamknie galerya parterowa, przez którą widoczne zostanie wewnątrz Zamku, a na galerii zjawi się [...] kolosalny korowód historycznych postaci, trzydzieści dwa metry długi, który opowiadać będzie o wielkości czasów przeminionych”? Podpowiedź? Pomysł nie doczekał się realizacji, ale jego wizualizacja stała się atrakcją niedawnej wystawy w Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego w Białymstoku.

Wojciech Przybyszewski